

DAKAPO

Personaltidning för AB Bahco Ventilation Ansvarig utgivare Bertil Danielsson Nr 4 1978

Halvårsresultatet:

Avsevärt sämre än föregående år

Bahco Ventilations halvårsresultat blev, som vi redan vet, avsevärt sämre än föregående år. Den negativa resultatutvecklingen är huvudsakligen en följd av den fortsatt låga investeringsnivån inom industrin och den neddragna byggnadsverksamheten. Ej minst kännbart har det varit att ett flertal miljövårdsinvesteringar uppskjutits i avvaktan på bättre tider. Det sagda har medfört starkt minskad efterfrågan och ökad konkurrens med pressade priser. Samtidigt har kostnaderna ökat bl a genom minskat kapacitetsutnyttjande i våra verkstäder. Följden har blivit krympta marginaler och i flera fall förluster på tidigare kontrakterade arbeten.

På utlandssidan har det danska bolagets anläggningsverksamhet drabbats av liknande problem, vilket lett till att en betydande del av den danska anläggningsverksamhetens personal varslats om friställning. Övriga bolag går i stort efter

uppgjorda planer, vilket bland annat innebär att exempelvis det engelska och det tyska bolaget (Nortorf) för närvarande fungerar mycket tillfredsställande.

I moderbolaget har samtliga divisioner påverkats av den låga ekonomiska aktiviteten i Sverige. Den minskade försäljningen på de produktsäljande divisionerna är allvarig eftersom den påverkar sysselsättningen i våra verkstäder, där särskilt Luftvårdsdivisionens verkstad haft vissa sysselsättningsproblem under det första halvåret. På kollektivsidan har vi dock nu nått en viss balans, medan däremot problemen kvarstår på tjänstemannasidan.

Någon konjunkturförbättring inom vår bransch för det närmaste året kan vi tyvärr inte se, varför det är viktigt att vi anpassar oss till en väntad lägre verksamhetsvolym. En serie åtgärder har, som alla vet, sedan en längre tid successivt satts in, men inför den i stort sett oförändrade dåliga marknadsbilden, är det nödvändigt till ytterligare anpassning. Det är viktigt att en hög prioritering ges till de säljande enheterna samt att detta kombineras med framtagande av nya och förbättrade produkter att sättas in på nya marknadssegment och på nya marknader. Alla investeringar i såväl människor som material måste nu styras mot de direkta marknadsaktiviteterna. Alla kostnader av annan karaktär kommer att skjutas på framtiden. Jag är övertygad om att ni alla kommer att ställa er bakom en sådan policy. Här gäller det verkligen att visa vilka resurser vi har genom en samlad energisk insats.

Orderingången under semestermånaderna juli-augusti samt även september har fortsatt att visa en svag tendens, vilket innebär att vi ligger ungefär 8 % under föregående års försäljning vid samma tid. Detta medför att vi måste för att nå vår prognos hålla en avsevärt högre nivå när det gäller försäljning under den tid som återstår av 1978. Vad som också är ytterst viktigt är att slutfaktureringen hålles på den nivå som prognosen har förutsatt, och här gäller det givetvis för de anläggningsbyggande divisionerna, Entreprenad- och Luftvårdsdivisionerna, att också genomföra och slutföra anläggningarna med högsta möjliga produktivitet.

Som jag tidigare så många gånger framhållit så är vårt verksamhetsfält, luftbehandlingsområdet, en framtidsbransch. Trots dagens stora problem är jag övertygad om sanningen i detta påstående. De närmaste åren kommer att innebära stora ansträngningar för oss, såväl ekonomiskt som personellt, och vi måste alla göra vårt yttersta för att klara av situationen och trygga framtiden för oss.

Innehållsförteckning:

Region Sydväst	sid 2
När Eldkvarn brann	sid 4
Apropå brand	sid 4
Nytt från Bahco Komfort	sid 5
Dansk läsövning	sid 5
Spåra & Spara	sid 6
Forsmark I	sid 7
Bahco Barktork i Leningrad	sid 7
Giftigt gasmoln	sid 8
Fackligt	sid 8
Ny koncernchef	sid 8

Det här är Region Sydväst (S-RSV)

Entreprenaddivisionens försäljning är sedan ca 1 år uppdelad i regioner, i vilka sedan ingår distrikts- och filialkontor.

Totalt har den svenska försäljningen 19 försäljningskontor, från Luleå i norr till Malmö i söder.

Decentraliseringen av försäljningen är en förutsättning för att täcka in den för oss så betydelsefulla svenska marknaden (Sverige är ett geografiskt stort land) och det är viktigt att skapa och upprätthålla goda förbindelser med byggfirmor, konsulter, entreprenadfirmor, statliga och kommunala instanser m fl. Bra lokalkännedom och goda personliga kontakter är ett måste om man skall lyckas hålla och öka sin marknadsandel, speciellt i dagens läge med svaga konjunkturer för byggbranschen och stora delar av svensk industri.

Chef för regionen är Rolf Wik, tidigare ansvarig för centrala marknadsföringsåtgärder från Enköping.

Dakapo fick chansen att följa regionchefen och cheferna för de olika distriktskontoren under en arbetsam höstkongress i Göteborg i augusti.

få största möjliga genomslagskraft är en förutsättning för framgångar. Under året hinner man med 10-12 kampanjer, riktade mot olika kundgrupper, som vi är intresserade av. Bland dessa finns bl a så vitt skilda grupper som plåtslagare, konsulter, kommuner och landsting, yrkesinspektionen etc.

Inom hela sydvästregionen har man cirka 60 anställda på säljkontoren och lika många på montagesidan, inkl. arbetsledare.

Att berätta om intressanta anläggningar och helst då sådana som är resultatet av egna förslag, är alltid positivt. En del anläggningar är stora och har hög ordersumma, men det kan också gälla små anläggningar där tekniken och framtidsmöjligheterna är iögonfallande.

Från Malmökontoret kunde man vid sidan av imponerande anlägg-

Det är regioncheferna som skall leda och samordna marknadsföringsansträngningarna inom sina områden. Det är ett tufft jobb att klara sina budgetsiffror och därmed se till att vi får beläggning i våra tillverkningsenheter och för montagesidan.

I stort sett kan man säga att ingenting händer inom industrin förrän någon sålt någonting.

Region Sydväst arbetar inom den stora och befolkningstäta södra och västra delen av Sverige. De största försäljningskontoren är Göteborg, Malmö och Växjö och dessutom finns distriktskontor i Halmstad, Jönköping och Skövde.

På arbetsprogrammet stod många viktiga frågor. Bl a skulle man resonera sig fram till en realistisk försäljningsprognos för resten av 1978 och dessutom förbereda budgeten för 1979. Budgetförslaget skall vara färdigt under september och här gäller det verkligen att försöka träffa rätt nivå.

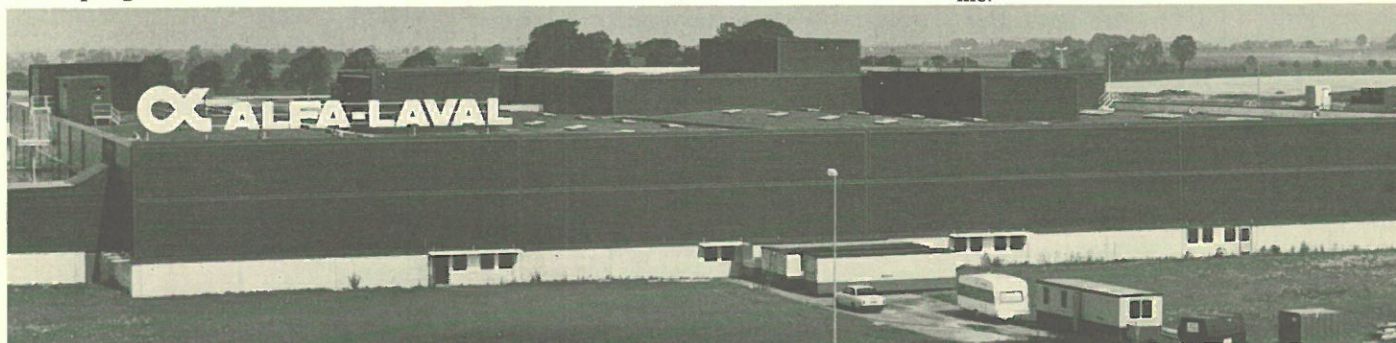
Erfarenhetsutbyte om konkurrenter och kunder är också viktiga inslag i träffarna. I dagens svåra läge är konkurrensen verkligen knivskarp, så det gäller att bevaka vad som händer inom regionen.

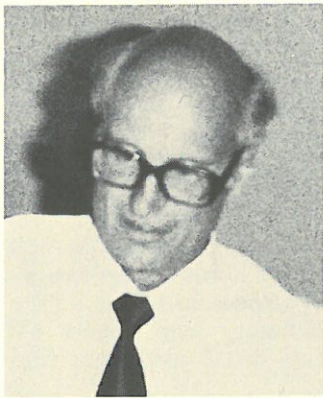
Att lokalt följa upp de centrala marknadsföringsinsatserna för att

ningar för Alfa-Laval i Lund och KF:s slakteri i Eslöv också berätta om ett intressant samarbete med Skånska Cementgjuteriet och Calor Celcius som går ut på paketleveranser av sk "byabad", mindre badanläggningar för kommuner. Den produkten kommer att marknadsföras i hela norden.

Göteborgskontoret var stolta över sin anläggning i Frimuraren, där man bl a installerat sekundärkyla.

AlfaLaval i Lund är Malmödistriktets största projekt. Byggvolymen är 181.000 kubikmeter och ventilationsanläggningen har ett tilluftsflöde på inte mindre än 418.000 m³ per timme.

Roland Hansson från Malmö

Leif Lindenhag (Skövde)

Lennart Adén (Göteborg) och Sune Axelsson (Jönköping)

och ventilationen för Frölunda Kulturcentrum. Även i Göteborg har man inlett samarbete med ett annat företag, ur vilket intressanta framtidsperspektiv kan dras. Det gäller det s k Stroede-projektet där huvudvikten ligger på energihushållningssidan för industribyggnader.

Från Halmstad kunde man rapportera om ett kontorshus med Termodeck, som vi berättade om i förra numret av Dakapo. Dessutom om en snabblevererad anläggning för Nyhems Mek. Verkstad. Där gjorde våra verkstäder en fin insats som kunde leverera snabbt.

I Jönköping ville man särskilt framhålla anläggningen vid Tranås Sjukhus, sprutboxar och torkaggregat för Swedec i Skillingaryd samt Ekenäs Mekaniska, till vilket man levererat en anläggning med Floormaster och ABC-aggregat.

Skövdekontoret kunde berätta om Kinnegrip AB till vilken man sålt en anläggning med Floormaster och värmeåtervinning. Framförallt har säljargumentet med minskade ventilationsflöden gått hem, eftersom det innebär stora energibesparingar för kunden.

Den intressantaste anläggningen i Växjö var Volvo BM:s fabrik för tillverkning av dumpers i Braås. Till denna anläggning har vi bl a levererat takaggregat och Floormaster-don. Dessutom i vissa delar s k Sili-väggar, ett nytt tilluftdon som vi säljer i samarbete med Gavle Verken i Gävle.

Naturligtvis sneglar man på resultaten från de övriga regionerna för att se om man hävdar sig i konkurrensen. Från den sidoblicken kunde man sedan formulera sitt motto för den fortsatta verksamheten:

Norre är vår sporre
Öst, det är vår tröst
Sydväst s k a l l bli bäst!

Lycka till med den målsättningen

Lars Lindström (Halmstad) och Åke Gyllander (Malmö)

Ett annat stort projekt för Malmödistriktet är Samfods styckningscentral för svin. Här styckas 4.000 svin i veckan. Ventilationsanläggningen har ett cirkulerande flöde på 215.000 m³/timme.

Interiör från grovstyckningsavdelningen i Samfods anläggning.

Remarkabelt 100-årsminne

NÄR ELDKVARNEN BRANN

Det fordras mycket av en händelse för att den skall bli utgångspunkt för historiska jämförelser. Den stora branden vid Eldkvarnen i Stockholm den 30 oktober 1878 är en av de händelser som kvalificerat sig. "Nåt sånt har jag inte sett sen eldkvarn brann" har blivit ett bevingat uttryck.

Elden började i ett kvarnrum

Strax före klockan fem på eftermiddagen började branden i ett kvarnrum åt Hantverkaregatan till. En arbetare upptäckte branden och slog larm. Men inte förrän kvart i sex var brandkåren från Johannes brandstation på plats, en ödesdiger fördröjning när man betänker att körtiden inte var mer än 7-8 minuter. En förklaring till den sena ankomsten kan vara att brandkåren först körde till fel adress, men det kan inte bekräftas.

Elden spred sig emellertid med förfärande hastighet genom husets alla våningar och snart stod hela den östra flygeln i ljusan låga och vulkaner av rök och lågor frambringade en olidlig hetta. Brandkåren hade inte någon möjlighet att bekämpa denna jättelika eldsvåda utan fick koncentrera sig på att förhindra att elden spred sig. Trots insatser av allt Stockholm kunde frambringa i brandkårsväg, inkl. flottans ångsprutor, lyckades man inte rädda byggnaden. Allt totalförstördes av lågorna. Ännu flera dygn efter eldsvådans utbrott brann det och rökte om anläggningen.

Återuppbyggdes men revs 1902

Kvarnen återuppbyggdes efter branden, men revs 1902. En del av anläggningen, bl a kontorsbyggnader, fick dock stå kvar till 1923. På platsen där Eldkvarn stod reser sig nu Stockholms magnifika stadshus, en skapelse av arkitekten Ragnar Östberg.

APROPÅ BRAND

Med anledning av 100-årsminnet av branden vid Eldkvarn och den stora hotellbranden i Borås har ett flertal av personalen som arbetar i vårt höga kontorshus i Enköping ställt sig frågan: "Hur skall man förfara om brand utbryter, och hur skall en utrymning ske från de översta våningarna om det brinner längre ned i byggnaden?"

Jag tycker det är utmärkt att man har sådana tankar, för det är något man alltid skall tänka på oavsett om man är på jobbet, i sitt hem, och speciellt noga när man är på platser där man är främmande för förhållandena t ex när man är ute och reser och bor på hotell. Självt kontrollerar jag alltid var reservutgångarna finns och att dom inte är blockerade. Jag känner mig inte lugn förrän jag gjort detta. Man skall komma ihåg att det kan vara både mörkt och rökigt när man måste använda nödutgången. Då ser man inga pilar och anslag och då är det verkligen en fördel att i förväg veta var utgångarna finns.

För att återgå till våra förhållanden här på Ventilation och då speciellt i D-huset så kanske jag först skall nämna något om de normer och föreskrifter som finns fastställda i Svensk Byggnorm (SBN 1975). Brandriskerna varierar ju väldigt mycket och redan innan man får sätta igång och bygga en anläggning så skall kommunens sakkunnige när det gäller brand, dvs brandchefen, ha haft tillgång till ritningarna med uppgift om vad anläggningen skall användas till. Han beräknar då vilken brandbelastning byggnaden kommer att få och efter detta bestäms det vilka krav man ställer på t ex väggar, sektioneringar, utrymningsvägar o d.

Kontorslokaler anses ha en relativt låg brandbelastning. Bl a på grund av att man i regel endast är där under dagarna och att i stort sett alla som uppehåller sig där känner till

lokaliteterna. Man bör också lätt kunna känna en eventuell brandrök. I de flesta lokalerna finns det även folk som förhoppningsvis kan släcka en begynnande brand. Det är en av orsakerna till att det i anvisningarna bara krävs en utrymningsväg. (Genom trapphuset). Som en andra utrymningsvägräknar man möjligheten för kommunens brandkår att med sin maskinstege kunna undsätta personer som genom eld eller rök har blivit avskurna från trapphuset.

Hur skall man då uppträda när man har en arbetsplats som den i vårt D-hus? Jo, där som överallt annars skall man medverka till att skapa en så brandsäker arbetsplats som möjligt genom att hålla god ordning omkring sig, ta reda på vilka risker som finns, titta efter var brandsläckaren är placerad och läsa instruktionen om hur man använder den. Man skall komma ihåg att de flesta eldsvådor från början varit sådana som man lätt har kunnat släcka, om man varit tillräckligt snabb och har haft tillgång till släckningsutrustning. Man bör också tänka igenom hur man skall bära sig åt om det skulle utbryta en brand. Det är bra att göra detta i lugn och ro för då kan man själv komma fram till det bästa sättet att klara både sig själv och andra.

Om det trots allt skulle börja brinna så skall man genast LARMA brandkåren genom växeln eller direkt 90 000, RÄDDA dem som är i uppenbar fara samt VARNA övriga som hotas av branden. Försök sedan att SLÄCKA elden. Om det inte går att släcka branden så försök att stänga fönster och dörrar till brandrummet. Utrym sedan byggnaden genom det brandsäkra trapphuset. I kontorskorridorerna är brandrisken liten varför det i de flesta fall bör kunna gå att ta sig fram till trappan. Skulle det mot förmodan inte gå att komma ut genom trapphuset så skall man söka sig till något rum så långt bort som möjligt från branden och där invänta brandkåren som inom några minuter är på plats med sin maskinstege och via den kan man så utrymma huset. Det viktigaste i sådana här nödlägen är att kunna hålla sig kall och uppträda lugnt och sansat. Om alla gör det finns det ingen anledning till oro.

Det mesta av det jag har skrivit här gäller inte bara kontorshuset utan är lika aktuellt för alla inom företaget. Låt oss alla hjälpas åt att göra vår arbetsplats så brandsäker som möjligt genom att alltid tänka på vilka risker som finns och att res-

pektera dessa. Gör vi det har vi stora chanser att slippa de tragedier som alltför ofta inträffar i samband med eldsvådor.

Karl Söderberg
Brandskyddsledare

PS.

Jag vill passa på och tala om vad jag tycker är den största brandrisken på kontorssidan. Det är alla dessa kaffebryggare som blir allt vanligare. Risken är att man glömer slå av den och då kan torrkokning uppstå. Detta händer trots alla termostattstyrningar o d.

För att undvika sådana risker skall det alltid finnas en som är ansvarig för att bryggaren är fränkopplad (kontakten urtagen) vid arbetstidens slut. Det åligger varje avdelningschef att tillse att så är fallet.

DS.

Nytt från Bahco Komfort!

Konsten att sätta ihop duschkabiner

Bahco Komfort är sedan många år marknadsledande när det gäller duschkabiner. Men man måste kämpa för att hålla ställningarna och konkurrenterna vill hela tiden ha ett ord med i laget. Framgångarna för Bahco Komfort har till stor del berott på att man kunnat anpassa sig till marknadens krav och att man hängt med i utvecklingen.

höst introducerar man sin "nya" duschkabin och är därmed åter steget före konkurrenterna. Duschkabinen är i större utsträckning förmonterad än tidigare modeller, vilket gör att den snabbt kan monteras, även av ovana köpare. Till den snabba monteringen bidrar sådana detaljer som hel toppram och fabriksmonterade väggar. Bland nyheterna märks också Vårgårdas nya varmvattenbesparande termostatblandare och praktiska tillbehör.

För att kontrollera att Bahcos duschkabin var snabbare och enklare att montera än konkurrenterna ordnades en tävling i samband med produktinformationen för säljare

och orderpersonal inför introduktionen. Ingen av de deltagande var specialist på att montera duschkabiner

eller exceptionellt händig. Gissa vilken duschkabin som först var färdig? Rätt! Bahco förstås!

"Monteringslagen" trängs i sina duschkabiner. I den vänstra (IFÖ) ses Tora Pettersson, Jan Karlsson, Thomas Odeheim och Bengt Ahlin (instruktionsledare). Den mittersta, vinnande Bahcokabinen befolkas av Gunnel Andrén, Stiglenart Rimér och Sven Jerlmyr. Den högra kabinen (Tylö) monterades av Maj-Britt Sundin, Ronnie Pettersson och Berndt Björkman.

Dansk läsövning

Bahco Spisfläkt BCA och MiniMaster i Danmark

I det internationale udstillingscenter Bella-Centeret i København har AB BAHCO, Søborg, deltaget i udstillingen "EL-FAIR 78", der er en brancheudstilling for forhandlere af elektriske husholdningsapparater.

I forbindelse med udstillingen fejrede BAHCO afslutningen på 12 års salgssucces med emhætte af typen FTG.

Samtidig introducerede man den ny emhættelinie BCA med nyheder i bl. a. helfarvede varianter.

Som flagskib for den ny emhættelinie viste man for første gang i Danmark villa-systemet "Mini Master".

BCA-emhætteerne hedder i Danmark BAHCO PERFECT, og det nye villasystem har fået navnet BAHCO PERFECT COMBI.

Over 8.000 forhandlere og andre interesserede målgrupper var inden udstillingen adviserede med en stor promotionudsendelse om nyheden og den økonomisering med energi-

ressourcerne, der er baggrunden for, at BAHCO's ny emhættesortiment nu alle har kåber med dybt emfang.

Der var stor interesse for BAHCO's stand og mange positive kommentarer til det ny villasystem, der sammen med de øvrige emhætter fortsat vil placere BAHCO som markedsledende i Danmark på dette område.

På billedet introducerer Bjørn Møller villasystemet for de danske salgsmedarbejdere fra A/S BAHCO, Søborg.

Det här handlar om det viktiga energisparandet

SPÅRA & SPARA

I höst har vi startat en aktivitet för ökat energimedvetande och energisparande. Bakgrunden är knappheten på energi men också det faktum att energin är dyr för oss – och för hela Sveriges industri.

Spåra & Spara! Temat för åtgärden är just detta: Att spåra "energiläckor" och spara energi. Symbolfiguren är en kombination av spårhund och ekorre, en "skvader" på sitt sätt.

Varför skall vi spara energi?

Vi lever i energiknapphetens tidevarv, våra nuvarande energikällor är begränsade och ju längre vi kan hushålla med den energi och de energiformer som vi har, desto större blir chansen att vi kan lösa framtidens energiförsörjning på ett ekonomiskt och riskfritt sätt.

Energien är också dyr – och den kommer att bli dyrare. Kan vi begränsa energiutnyttjandet så ökar våra möjligheter att konkurrera framgångsrikt här i landet. Vi måste exportera för att överleva.

Vad skall vi spara?

Värme, elektricitet, olja och vatten utgör den helt dominerande delen av vårt energibehov på Bahco. Kampanjens mål är att sänka energiåtgången med totalt 10 %.

Så här såg energiåtgången ut för 1977!

8.965.000 kW h elektricitet

350 m³ olja

160.000 m³ vatten

18.000 MW h värme från fjärrvärmeverket

Vi sänker värmen!

Värmen är vår största energipost, men också den som det är lättast att spara på. En central åtgärd blir att sänka temperaturerna i såväl kontorshus som verkstadslokaler. Här

följer vi energikommisionens rekommendationer, som anger att 20°C bör vara maxtemperatur för stillasittande arbete. Arbetsfysiologiskt ligger den temperaturen nära idealet och det bör inte vara svårt att vänja sig vid något lägre temperatur. Om man ändå skulle uppleva att man fryser, så är det lätt att ta på sig något varmare kläder. Även vid sänkt temperatur så kan många tycka att det är för varmt, speciellt om arbetsplatsen under dagen får en massa "extravärme" från maskiner och människor. Då kan man individuellt reglera ner värmen ytterligare.

Spara på el och vatten

Att slå av belysning och maskiner blir en viktig del av energisparandet. Framförallt gäller det att slå av maskiner så snart de inte användes. Samma sak gäller belysningen. Moderna ljusrör kan slås av och på utan att belastningen på elnätet pressas eller livslängden förkortas. Så snart man lämnar sin arbetsplats bör man se till att ljuset släcks. När vi nu övergår till dagstädning i kontorshuset blir detta speciellt viktigt. **Var och en måste kontrollera sin egen belysning!**

Vår vattenkonsumtion är också mycket hög. Här finns energi att spara. Det finns vattenslukande maskiner som också sparar vatten när de slås av. Vi kan också individuellt spara vatten genom att förkorta dusch- och tvättiderna.

Vädra med måtta

Helst bör vi helt undvika att vädra, men om det måste göras skall det ske mot korridorerna och inte genom fönstren.

Spåra "energiläckor"

Viktigt är det också att vi försöker spåra de energiläckor som finns hos oss, så att de kan åtgärdas. Det gäller exempelvis drag från fönster, dörrar och portar samt kallras. Läckor på tryckluftssystemet är också viktiga att åtgärda, de stjäl mycket elström. Rapportera till din arbetsledare eller avdelningschef så snart du upptäcker energitjuvarna så kan saken åtgärdas.

Har du egna idéer om hur vi kan spara energi?

Har du egna idéer om hur vi kan ytterligare spara energi. Kampanjledningen är tacksamma om de får ta del av dem. Skriv ner dina energispartips och stoppa dem i idé- och förslagslådan. Du kan också tala med någon i ledningsgruppen om dem.

Gå inte från ljuset!

Se till att ljuset är släckt på din avdelning om du lämnar den som sista man/kvinna. Numer har vi dagstädning på kontoret, så det finns ingen snäll städerska som släcker efter dig.

PS! Bilden är naturligtvis arrangerad. På informationsavdelningen vet både Bertil Danielsson och Asko Pålérstam att dom måste släcka efter sig.

Start för energispar-kampanjen

Måndagen den 2 oktober startade energispar kampanjen med ett möte i hörsalen. De inbjudna var "spar-generalerna", som kommer att fungera som kontakter och informatörer under hela kampanjperioden.

I Dakapo skall vi följa sparandet månad för månad och vi utlovar rapporter om hur det går för oss. Klarar vi de uppsatta energisparmålen blir det någon form av uppmuntringspriser.

Ledningsgruppen för kampanjen består av Gösta Sundin, Ove Eriksson, Lars-Erik Thor och Hans-Erik Berg-höök.

Forsmark I är nu färdig!

Så är alltså det första kärnkraftverket vid Forsmark, Forsmark I, färdigt att tas i bruk. Frågan är bara när (och om) det skall laddas och köra igång. Det är en fråga som politikerna får avgöra.

I och med att anläggningen blir klar, så har också en etapp av våra åtaganden vid det här jättebygget klarats av. Ett stort och långvarigt arbete, som inte har varit bekymmersfritt, varken för oss eller övriga leverantörer i komplexet.

Bahco Ventilation har levererat och installerat huvuddelen av de luftbehandlingsanläggningar som ingår i Forsmark I (och som till en del också skall betjäna Forsmark II i framtiden).

Så här såg det ut vid Forsmark under det mest hektiska byggskedet 1976

Installationen har omfattat bl a:
ca 200 fläktar

100 värme- och kylbatterier
50 konventionella filter
100 filter för radioaktiv luft
300 regleringsspjäll
23.000 kvadratmeter eller ca 200 ton eller ca 12.000 löpmetrar kanaler.

Det har ställts extremt höga krav på luftbehandlingsanläggningarna, såväl när det gäller konstruktion som installation. Bl a finns det dubbla fläktar i systemen för att ha tillgång till reserv vid ev. driftavbrott.

Bahco Barktork presenterad för den ryska marknaden på mäs sa i Leningrad

Bummash -78 kallades den mäs sa, som avhölls i Leningrad under tiden 13-22 juni, och som speciellt inriktade sig på cellulosaindustrin. Att vara med på en mäs sa av denna typ är en förutsättning för att komma ifråga som leverantör till rysk industri.

Luftvårdsdivisionen presenterade Bahco Barktork på mäs san. Intresset var mycket stort, bl a var det inte mindre än 3.500 broschyrer som delades ut och ett stort antal besökare ville också ha ytterligare information om vårt barkhanteringssystem.

Den här aktiviteten är första försöket till en inbrytning på den ryska marknaden och den kommer att följas upp med besök i Sovjet, där personer på ministernivå skall kontaktas. Vagg i vagg med Bahcos monter fanns Sunds Verkstäder, som också skall hjälpa till vid introduktionen på öststatsmarknaderna.

Vetgirigheten och kunskapstörsten hos ryska mäs sbesökare är mycket stor, så det blev en arbetsam mäs sa för Ulf Hedman, Jan Augustin och Lennart Smitt, som fick svara för informationen. Åke Sundby var också med en del av tiden.

-Men doktorn förstär, det roligaste min son vet är att baka lerkakor!

-Det tycker jag inte är något onormalt.

-Det tycker i alla fall jag. Och hans fru också.

(Hämtat ur Året Runt nr.33 - 78)

Giftigt gasmoln över Bahco Ventilation

Tisdagen den 26 september drabbades Enköping av ett giftigt gasmoln, som under lång tid isolerade staden. En långtradartransport med natriumhydrosulfid (ett blekmedel för papperstillverkning) fick ett lagerhaveri, som resulterade i punktering och brand. Branden spred sig till de tunnor med natriumhydrosulfid som fanns i lasten och dessa exploderade och brann under kraftig

rökutveckling. Turligt nog för Enköping var vindriktningen sådan att själva staden inte drabbades av gaserna. I stället var det Bahco Ventilation som på grund av den sydvästliga vinden fick giftmolnet över sig. Illaluktande gas lägrade sig över anläggningarna och ett tag rådde utgångsförbud hos oss.

I sin utspädda form var gasen i det

här fallet inte speciellt farlig, men den luktade illa och många fick huvudvärk eller blev illamående. Saneringsarbetet tog lång tid och det dröjde nästan ett helt dygn innan man kunde ta den vanliga vägen genom Enköping.

Närbelägna skolor, daghem och bostadshus fick evakueras under en stor del av dagen.

Ordförandebyte i Verkstadsklubben

Den 11 september lämnade Ulf Jaensson Bahco Ventilation för att tillträda en befattning som ombudsman för Enköpings Arbetarekommun. I samband med detta tillträdde vice ordföranden, Reijo Marjonie-mi, posten som ordförande och Kjell Krüger utsågs till ny vice ordförande i verkstadsklubben.

Så här ser han ut – vår nye koncern VD

I dagarna har alla anställda inom Bahcokoncernen fått brev från Lars-Olof Hjalmar, där han introducerar sig själv och samtidigt presenterar den ekonomiska halvårsrapporten.

Så här ser han ut. Han är född den 21 maj 1939 och är utbildad civilingenjör (Chalmers) och han har dessutom genomgått studier i juridik och företagsekonomi. Tidigare har han varit anställd vid AB Plåtmanufaktur (PLM), där han arbetade med produkt- och processutveckling och där han ansvarade för företagets plastavdelning under några år. Närmast kommer han från Nordiska Ackumulatorfabriken NOACK i Stockholm, där han varit VD och koncernchef.

sista ordet

Som slutord i detta nummer av Daka-po har vi valt att citera senare delen av vår nye koncernchefs brev till alla anställda inom Bahco.

"Alla är vi medvetna om de problem som idag präglar många grenar inom svensk industri. Det är uppenbart att lågkonjunktorens negativa verkningar i år kommer att drabba delar av koncernen hårdare än någonsin. Detta gäller framför allt Ventilationssektorn och koncernens totala resultat påverkas i hög grad

Såsom framhölls redan vid bolagsstämman, kommer Bahcokoncernen i år inte att kunna visa samma goda resultat som under tidigare år. Åtgärder sätts in på olika håll inom koncernen för att lösa dessa problem. Det kan ibland bli nödvändigt att komma till någon av våra anställda och be denne ta hand om några nya arbetsuppgifter. Du skall då veta att denna begäran kommer först då vi bedömt det som absolut nödvändigt för att trygga en fortsatt gynnsam utveckling och efter förhandlingar med fackorganisationerna. Jag vill därför be dig att på allt sätt stödja de förbättringsprogram som finns på din arbetsplats."

Visst går det att minska energiförbrukningen på företaget.

1

Minns du?

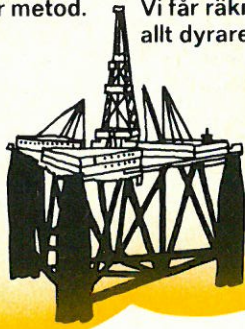
Oljekrisen 1973-74 skakade om oss ganska ordentligt. Brist på olja, det var svårt att förstå. Idag vet vi mer. Oljan räcker inte hur länge som helst.

2

Den blir dyrare

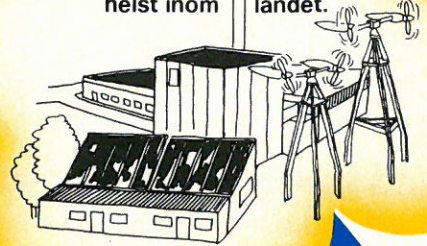
Vi har snart förbrukat den lättåtkomliga, billiga oljan som funnits framförallt nära jordytan. För att få tag i ny olja måste man bli borrar i havet. Det är en dyrbar metod. Vi får räkna med allt dyrare olja.

3

Hur mycket olja använder vi?

Av all energi som vi använder i Sverige idag svarar oljan för omkring 70%. Vi strävar efter att minska vårt beroende av olja och söker nya energikällor, helst inom landet.

4

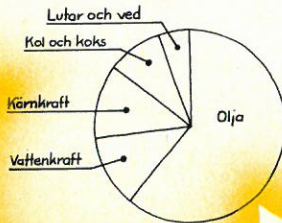
Andra energikällor

Den produktion som försörjer världen med energi år 1985 beräknas huvudsakligen bestå av olja, naturgas, kol, kärnkraft, vattenkraft och, på vissa områden, jordvärme. Vindkraft och vågkraft kommer bara att vara ett mycket litet tillskott.

5

Hur blir det i Sverige?

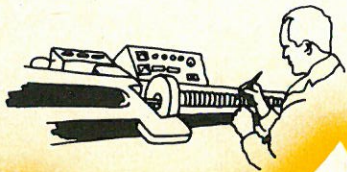
Man beräknar, enligt gällande riksdagsbeslut, att vattenkraft och kärnkraft år 1985 ska svara för vardera 12% av vår energiförbrukning, kol och koks för 9%, lutar (avfall från massa) och ved för 7%. Oljan beräknas svara för 60%.

6

Forskning

Över hela världen studerar man energifrågorna intensivt. Forskningen tog extra fart efter energikrisen och hos oss omfattar forskningsprogrammet bland annat återvinning och alternativa energiformer.

7

Jordens energi ska räcka till alla!

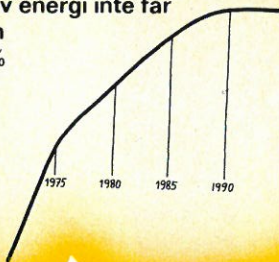
I u-länderna förbrukar man per person bara en bråkdel av den mängd energi vi använder. Energin ska räcka till deras standardhöjning också. Vi blir dessutom fler i världen som använder energi till allt mer.

8

Vår standard är tillräcklig

I Sverige ökade energiförbrukningen med 4,5% för varje år fram till "oljekrisen". Riksdagen beslöt 1975 att vår förbrukning av energi inte får öka med mer än genomsnittligt 2% per år fram till 1985. Efter 1990 bör den inte öka alls!

9

Så här använder vi energin

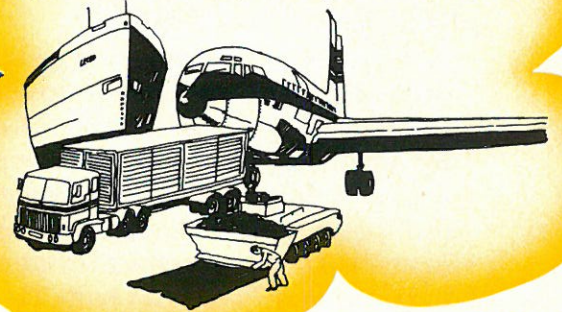
40% går åt till uppvärmning, ventilation, belysning m.m. i bostäder, affärer, sjukhus m.m.
40% förbrukas inom industrin
20% förbrukas inom samfärdsel (tåg, bilar, flyg etc) varav privatbilismen 8%

100%

10

Olja är mycket

Av oljan blir det inte bara eldningsolja eller bensin. Andra produkter som raffinerats är bland annat gas, fotogen till jetbränsle, dieselolja, smörjmedel och asfalt.

12

Dagligt spill i produktionen

En massa energi går åt för att tillverka en vara. Varje hel- eller halvfabrikat har därför ett "energivärde". Även spillet. Spill som inte återanvänds är alltså bortkastad energi.

11

Indirekt slöseri

Olja ingår som råvara i mycket av det vi använder till vardags, som till exempel tvättmedel, färg, gummi, nylon och plast. Så när vi slösar med sådana varor slösar vi också med olja.

13

Vi måste spara!

Vi måste alla ta krafttag för att sluta slösa energi. Det är därför som staten genom Energisparkommittén går ut med information i TV, broschyrer, annonser m.m. Den här foldern gäller framförallt sparandet i ditt företag.

14

Du är inte ensam om att spara!

Det är inte bara du och dina arbetskamrater som måste spara. Alla måste spara. Samhället stimulerar därför sparandet på olika sätt t.ex. genom lån och bidrag, information och utbildning.

15

Kommuner och landsting

Många kommuner och landsting går ut för att minska sin energiförbrukning. Många skolor, sportklubbar, lokaler för allmänhet etc. sparar energi.

Samåk!

Bilen drar energi. Gör sällskap i bilen till jobbet! Ett trevligt sätt att spara bensin och pengar.

Vad kostar privatbilismen?

Ungefär hälften av den energi som förbrukas inom all sam-färd (tag, flyg, bussar, lastbilar etc) används av personbilar! Men man kan lägga märke till att de flesta bilar oavsett storlek bara transporterar en person.

Om hälften av alla som åker bil till jobbet skulle åka med en kompis (eller kollektivt) så skulle vi spara bensin för hundratal miljoner kronor om året.

Vad vinner du själv på att samåka?

Hittills har det inte varit så vanligt att man åker i samma bil till och från jobbet, men det har ju heller inte inneburit alltför stora kostnader för den ensamme bilisten.

En sinande tillgång på drivmedel och därmed höjda priser gör att allt fler idag kan tänka sig att offra bekvämligheten av att åka ensam för andra fördelar. Samåkandet innebär ju i själva verket ett ganska litet "offer" ur bekvämlighetssynpunkt — enda nackdelen är att du blir beroende av en arbets-kamrat, som i sin tur blir beroende av dig. Och om ni inte be-stämmer er för att köra varandra från dörr till dörr, får du ta en liten promenad till och från en avtalad mötesplats.

Men här har du fördelarna:

- ☐ minskade driftskostnader för både dig och din arbetskamrat (ni spar ju hälften av era kostnader om ni turas om att köra)
- ☐ minskat slitage på bilen
- ☐ kanske skönt att slippa köra själv varje dag
- ☐ det kan till och med vara trevligt att ha sällskap i bilen till och från arbetet.

Dessutom bidrar du och din arbetskamrat till att minska trafiken och luftföroreningarna.

Och du hjälper till att spara energi!

Ge ditt energispartips!

Ingen känner bättre till din arbetsplats än du själv och dina närmaste arbetskamrater. Därför är ingen mer lämpad än du att komma med förslag till hur man kan minska energiförbrukningen där du arbetar.

Börja med att se dig omkring ordentligt och tänk efter. Var, i vilken form, på vilket sätt och till vad används energi på ditt jobb? Gör gärna en lista och undersök var det går att spara.

Var finns det uppenbart onödigt energiförbrukning?

De flesta av oss gör oss skyldiga till slöseri genom rent slarv eller av dålig gammal vana. Det finns också lokaler och maskiner som kanske behöver ses över. Du kommer säkert lätt på mängder av förslag. Här är några exempel:

- ☐ isolera och tätare bättre kring fönster, dörrar, portar
- ☐ anpassa temperaturen i olika lokaler efter behov
- ☐ hushålla bättre med varmvatten och belysning
- ☐ kontrollera maskiner som går på tomgång och inte kan stoppas
- ☐ undersök läckage i ånga, tryckluft etc.

Vi tror att mycket av det du föreslår kan genomföras snabbt och utan stora kostnader eller besvär.

Var finns det dold onödigt energiförbrukning?

Många av våra arbetslokaler och maskiner är från den tid när det fanns billig energi och är illa anpassade till nuvarande krav på energihushållning. Du kan säkert bidra med många värdefulla uppslag till bättre hushållning. Här är några exempel — utan inbördes rangordning.

- ☐ isolera väggar och tak

Tips-Tian

Se till att du får den lösa tips-kupongen som hör till den här foldern. I Tips-Tian kan du fylla i svaren kan du, när du har läst igenom den här foldern!

Alla som svarat rätt på alla frågor får en färgglad och dekorativ affisch (70x100 cm) som tavelmålare Bengt Elde har gjort speciellt för Energiparkommittén.

Vad gör ditt att mindre energiförbrukningen på företaget?

1. Vad gör ditt att mindre energiförbrukningen på företaget?	
2. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
3. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
4. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
5. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
6. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
7. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
8. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
9. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	
10. Vilken av följande åtgärder har du tänkt på att genomföra?	

Lägg fram dina förslag

till energisparande åtgärder! Skriv vad du tycker man kan förbättra i smitt och stort. Förslag på energibesparande åtgärder behandlas på samma sätt som övrig förslagsverksamhet inom företaget, dvs det kan finnas möjlighet till belöning för den som kommer med förslag till förbättringar som spar energi. För dig personligen kan energibesparande åtgärder dessutom kanske komma att innebära en förbättrad arbetsmiljö (mindre drag, bättre luft t ex).

prototyper och demonstrationsanläggningar:

- ☐ övergång till fasta bränslen t ex avfall, bark, torv
- ☐ återvinning av processenergi
- ☐ övergång till energisnålare processer

industriella processer:

- ☐ anslutning till fjärrvärmeeanläggning
- ☐ övergång till andra bränslen än olja
- ☐ förbättringar i uppvärmning och isolering

byggnader:

Exempel för åtgärder som gäller

Ditt företag kan söka stöd i drag till energibesparande åtgärder.

Bra att veta

vecka dem. Kom med förslag. Dina förslag kan vara värda att prövas. Och om så behövs kan företaget koppla in konsulter för att ut-

- ☐ återanvändning av spillvärme från processer och produktion
- ☐ återvinning av energi från avfall
- ☐ återanvändning av varmvatten
- ☐ återanvändning av spillmaterial

Var finns det möjlighet till återvinning?

Återanvändning och återvinning. Två ord som står för den mest betydelsefulla av alla sparformer. Inom det här området kommer mycket att hända. Var finns möjlighet att spara energi på din arbetsplats med dom metoderna? Några exempel:

- ☐ återvinning av spillvärme från processer och produktion
- ☐ återföring av luft
- ☐ återvinning av energi i kylsystem
- ☐ återvinning av energirika biprodukter
- ☐ utvinning av energi från avfall
- ☐ återanvändning av varmvatten
- ☐ återanvändning av spillmaterial

- ☐ höj verkningssgraden på pannanläggningen
- ☐ justera luftinflöden
- ☐ minska utelufttillförsel vintertid
- ☐ kapsla in maskiner som avger gaser eller ören luft
- ☐ installera effektiva punktsug (i stället för att ventiler hela lokalen)
- ☐ komplettera utrustning för styrning och reglering
- ☐ uppnå maximal ekonomisk drift av maskiner
- ☐ ordna slussar mellan varma och kalla utrymmen
- ☐ dimensionera ner motorstyrkor, sänk varvtal
- ☐ elda med rätt inställning mellan bränsle och luft
- ☐ isolera och installera värmexchare
- ☐ minska energiförbrukning genom att använda nya råvaror
- ☐ undersök möjligheter till processändringar
- ☐ minska om möjligt drifttiden för ventilation
- ☐ installera varmvattentermostater
- ☐ samordna maskinell produktion
- ☐ ta tillvara överskottsvärme

Ett "måste"!

Du har säkert någon gång reagerat inför slöseriet med energi på din arbetsplats och kanske också funderat på hur man skulle kunna gå tillväga för att spara. Men i likhet med de flesta har du kanske låtit det stanna vid funderingar. Alla andra slösar också och den egna sparinsatsen blir så liten och betydelselös i det stora sammanhanget, kan man tycka. Men nu har vi kommit dithän att vi helt enkelt måste spara.

Alla måste spara. Riksdagen beslöt våren 1975 att vi måste sänka ökningstakten från tidigare i genomsnitt 4,5 % per år till i genomsnitt 2 % per år fram till 1985. Från början av 1990-talet bör vi inte öka alls!

Vi kan alltså inte längre räkna med en obegränsad tillgång på energi. Vi måste pressa ner ökningen av energikonsumtionen för att klara de uppsatta målen. Kostnaderna för energi inom industri och näringsliv gör också sparandet nödvändigt. Här kommer en del råd om vad man bör tänka på i det dagliga på en arbetsplats.

Snåla på värmen!

Du fryser inte till is om du sänker rumstemperaturen en enda grad (1°). Men du spar 6 % energi. Och ... när du vädrar, gör det snabbt och effektivt!

Nästan hälften av all den energi vi förbrukar går åt till att värma upp bostäder och byggnader. Därför är värmesparandet en viktig del av det totala energisparandet. Sänk temperaturen i arbetslokalerna — det är ett bra sätt att spara energi. Ett annat är att vädra och ventilerar rätt. Ca 2/5 av värmeenergin i ett hus försvinner i ventilation. Det gäller alltså att försöka behålla värmen längre i huset. Att småvädra lite då och då eller låta ett fönster stå på glänt är ett både tid- och lyrt sätt att vädra. Det effektivaste och mest ekonomiska sättet att vädra är ett hastigt tvärdrag.

Frisk luft behövs i alla lokaler

Vi ventilerar av flera skäl: För att förse oss själva med syre och föra bort koldioxid som finns i den luft vi andas ut. För att föra bort den vattenånga som avgår från oss själva. För att hålla luften fräsch och fri från olika luktämnen. I lokaler där det förekommer mycket tobaksrökning behövs nästan fyra gånger så mycket ny luft som i helt rökfria lokaler.

Ventilationen på arbetsplatser

Många arbetsplatser har fläktreglerad ventilation. Det är viktigt att man inte ventilerar ut rumsluft i onödan. Under icke-arbets-tid kan ventilationssystemet i de flesta fall stängas av utan någon olägenhet.

Kort lektion i värmeekonomi

- ☐ Varje grad över +20°C i rumstemperatur ökar värmekostnaderna med ca 6 %.
- ☐ Känns rummet för varmt? Sänk då temperaturen. Att vädra för att få det svalare är ett slöseri med dyrbar värmeenergi.
- ☐ Ventilerar ekonomiskt, dvs när det behövs. Det finns ingen anledning att ventilerar för fullt i tomma lokaler.
- ☐ Om många samlas i ett rum stiger temperaturen ofta för mycket och man måste vädra för att få det svalare. Starta mötet med svalare rum än vanligt.
- ☐ Ta rökpauser under sammanträden så minskar ni behovet av att ventilerar och vädra. Därmed sparar man energi.

Alla blir aldrig nöjda

Undersökningar visar att hur man än reglerar temperaturen på en arbetsplats så blir högst 70 % av personalen nöjd med en viss temperatur. Det är också bevisat att rumsklimatet känns friskare och behagligare när man har något mer kläder och lägre temperatur än när man har mindre på sig och varmare i rummet. Så ta hellre på dig varmare kläder än att kräva mer värme.

Spar på varmvattnet!

Varmvatten kostar energi, snåla alltså på vattnet. Se upp med rinnande, droppande kranar eller duschar och annat läckage!

I ett normalt hushåll går 1/5 av den totala energin åt till varmvatten. Det är alltså lika viktigt att man sparar på varmvattnet som att man vädrar och ventilerar rätt.

På många arbetsplatser används stora mängder varmvatten. Här kan vi spara mycket. Många industrier har också redan gjort ordentliga insatser för att minska förbrukningen av varmvatten.

Det här bör alla tänka på:

- ☐ Droppande kranar och rinnande toaletter drar energi i onödan. Stäng alltid kranarna ordentligt! Och säg till den som är ansvarig om du upptäcker läckage.
- ☐ När du duschar, låt inte duschen stå på i onödan.
- ☐ När du diskar, tänk på att en normal disk under rinnande vatten brukar dra upp till 5 gånger så mycket energi som disk i en ho. Om ni inte har baljor i köket är det en god idé att skaffa det.

Spill är bortkastad energi!

Varje hel- eller halvfabrikat har krävt energi för sin tillverkning. Spill är bortkastad energi. Försök minska spillet!

Hur ska vi minska spillet?

Det finns två bra sätt att begränsa energiförlusten. Att använda sig av båda sätten är att spara maximalt:

- ☐ Det ena sättet är att man i alla sammanhang ser till att spillet blir minsta möjliga. Se dig omkring på din arbetsplats. Du upptäcker överblivet material av olika slag, små bitar som tillsammans har ett stort energivärde. Kan man t ex ändra något moment i tillverkningen för att minska det spillet?
- ☐ Det andra sättet att minska energiförlusten genom spill är att återanvända materialet. Mycket kan återanvändas. Inom industrin får återanvändning av t ex spillvärme, varmvatten och spillmaterial allt större betydelse. Säker finns det på många arbetsplatser material som kan återanvändas. Undersök vad man kan sortera upp och ta tillvara.

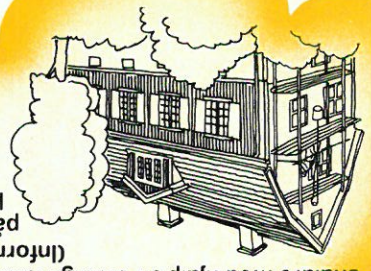
Med större noggrannhet och ansvars känsla kan vi säkert ta tillvara mycket av den energi som "kastas bort" idag. Vi måste sluta slösa och återanvända allt vi kan.

ing sparar
är metodiskt in-
an undersöker
llar och andra
t se vilka energibe-
ngar man kan göra,
ex genom tekniska
förbättringar.

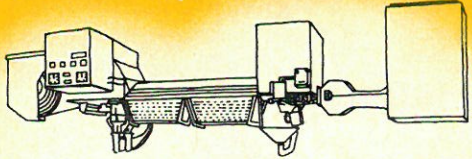
Statsanställda snalar
Inom statsförvaltningen gäller vissa regler
beträffande rumstemperatur (högst +20°C),
belysning etc. De olika myndigheterna som
förvaltar statens byggnader
genomför särskilda spar-
kampanjer
bland sina
anställda.

16

Villägare och andra
e som har villor eller flerfamiljshus har redan
fått av ingående information om hur man kan
spara energi genom att se om sitt hus.
Ca 528.000 bostäder har gjorts energi-
snålare med hjälp av statliga lån och bidrag.
(Information finns
på kommun-
kontoren).

17

Anslag till näringslivet
Näringslivet kan söka statliga bidrag för
energiförbättrande åtgärder. Bidragen
gäller t ex för tätning och isolering av byggnader, för
förbättring av industriella processer och för att ta fram
ny typer eller demonstrationsanläggningar. (Broschyrer
finns hos företagareföreningen i länet).

18

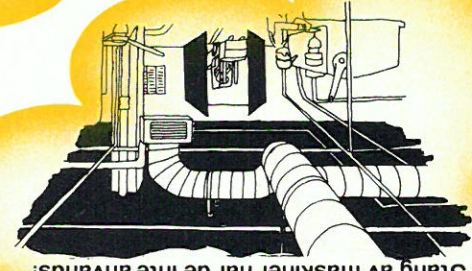
Och hur kan man spara på jobbet?
Det finns många sätt. Här är några tumregler:
● Undvik spill! ● Vådra - ventilerar rätt!
● Spara varmvatten! ● Spara el, släck onödigt
ljus, stäng av maskiner
! tid!
● Samråd till och
från jobbet!

19

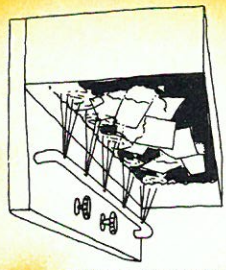
Kontorsrum och andra lokaler
Sänk temperaturen. Det räcker med
+20 - 21°C.
Placera inte möblerna framför element!
Spara effektivt och snabbt - om möjligt med

20

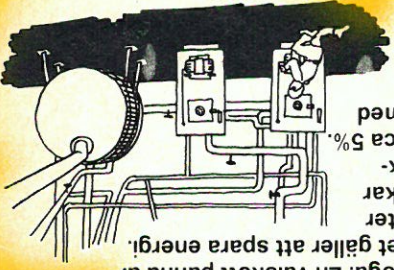
Industrilokaler
Håll dörrar och portar stängda! Skärma av
för ytterluft! Man kan ordna självstängande
dörrar eller slussar, t ex mellan lastbryggor och
lager, mellan lager och andra lokaler. Man kan
ha lägre temperatur i lager. Släck onödigt lys!
Stäng av maskiner när de inte används!

21

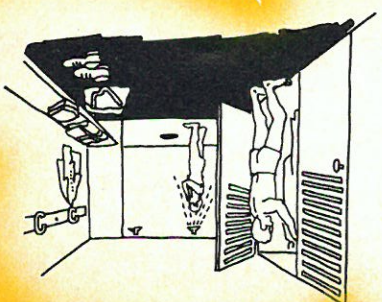
Kök, sköjrum, laboratorium
och andra ställen där
man använder
mycket vatten - kolla
om det går att minska
särskilt varmvatten.
ljus, stäng av maskiner

24

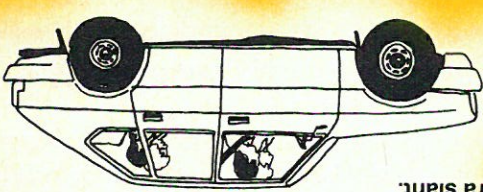
Pannanläggningen
måste skötas noga. En välskött panna är
nödvändig när det gäller att spara energi.
Bara en millimeter
sot i pannan ökar
energiförbruk-
ningen med ca 5%.
Det är viktigt med
regelbunden
intrimning.

23

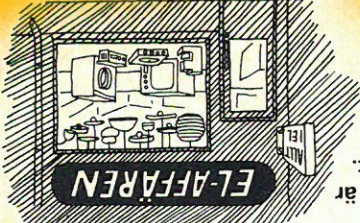
Omklädningsrum, lunchrum
och i andra tillfälligt utnyttjade
lokaler; Släck lyset, minska
ventilationen när ingen är där.
Kranar och toaletter - kolla
att de inte står och droppar!
Duschar - automatisk
avstängning kan vara en
lösning.

22

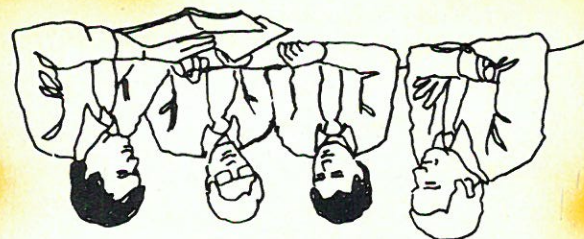
Samåk!
De allra flesta som åker bil till jobbet åker ensamma.
Om hälften åkte med en kompiss - eller kollektivt -
skulle Sverige tjäna energi värt hundratals miljoner
kronor om året. Och de som samåker tjänar själva en
bra slant.

27

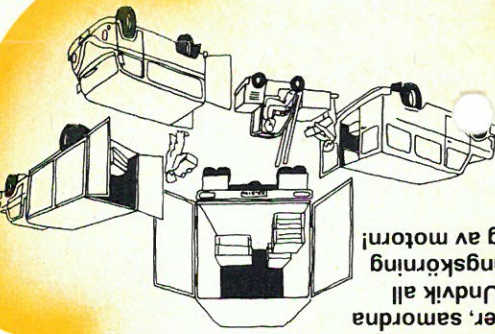
Utomhus
Kolla hur länge fasadbelysning och annan
utomhusbelysning verkligen behöver vara på!
Automatisk
avstängning är
en möjlighet.

26

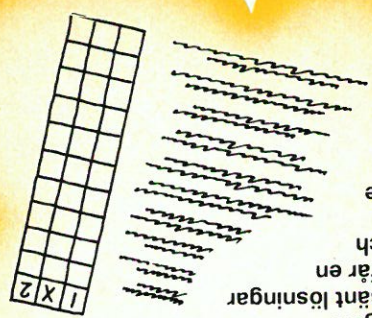
Bilda energi-spargrupp!
Om ni inte redan har en energispargrupp, starta en! Erfarenheten
visar att man får bästa sparsresultat om den består av
representanter från olika grupper inom företaget.

28

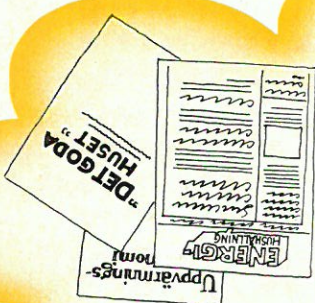
Transporter
Använd rätt transportfordon! Undvik onödiga
transporter, samordna
istället! Undvik all
tomgångskörning
- stäng av motorn!

25

Tippa och vinn!
Är du "energimedveten"?
Vi tror att du är det när du
läst foldern. Fyll i
kuponen!
Alla som sänder lösningar
med 10 rätt får en
färgglad affisch
(100x70 cm)
av tavelmålare
Bengt Elde.

30

Energisparkommittén
Energisparkommittén, som är ett
statligt organ har bl a till uppgift
att sprida information och råd till
energikonsumenter inom
hela samhället. Har du tips och
ideer om energisparande är du
välkommen att skriva! Adress:
Energisparkommittén,
Kungsgatan 56,
111 22 Stockholm.

29